

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
соціальної педагогіки
і психології
О.В.Киношаренко
2024 року

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МУЗИЧНА ГРАМОТА ТА ГРА
НА МУЗИЧНОМУ ІНСТРУМЕНТІ**

**підготовки бакалаврів
денної форми здобуття освіти
освітньо-професійна програма “Театральне мистецтво”
спеціальності 026 “Сценічне мистецтво”
галузі знань “02 Культура і мистецтво”**

Викладач: Гринь Л.О., канд.пед.н., доцент кафедри акторської майстерності

Обговорено та ухвалено

На засіданні кафедри акторської майстерності
Протокол № 1 від 28.08.2024р.
Завідувач кафедри Г.В.Локарева

Погоджено

Гарант освітньо - професійної
Програми Н.В.Стадніченко

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни

Музична грамота та гра на музичному інструменті

Зв'язок з викладачем: Гринь Лілія Олександрівна

Е-mail: l-grin@ukr.net

Сезн ЗНУ повідомлення:

Телефон: +38066-2547978, +38067-5979198

Інші засоби зв'язку: Viber, Facebook Messenger, Telegram Zoom – за вибором викладача

Кафедра: (акторської майстерності)

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Музична грамота та гра на музичному інструменті» є надання теоретичних знань про основи музичної грамоти, про роль елементів музичної мови у живому художньому творі, формування базових навичок гри на фортепіано, окремих знань з історії розвитку музичного мистецтва та становлення фортепіано як багатопланового інструменту, засвоєння зв'язку теоретичних положень та художніх завдань з метою використання їх у практичній діяльності актора.

У рамках курсу «Музична грамота та гра на музичному інструменті» здобувачі вищої освіти бакалавра спеціальності «Сценічне мистецтво» освітньо-професійної програми «Театральне мистецтво» вивчатимуть основи та закономірності музичної мови. Предметом вивчення є запис музичного твору: нотне письмо, знаки альтерації, тривалості звуків, їх співвідношення, поняття основних та похідних звуків, стійких та нестійких ступенів, тяжіння до стійких, лади мажорний та мінорний, інтервали та їх обернення, акорди та їх обернення, функціональність акордів, кварто-квінтове коло, транспонування. Передбачено вивчення основ гри на фортепіано, засвоєння теоретичних знань в практиці вивчення конкретного художнього матеріалу. В курсі «Музична грамота та гра на музичному інструменті» передбачено осмислення художнього значення окремих елементів музичної мови, освоєння піаністичних рухів у відповідності цьому художньому змісту. На час практичних занять заплановано опрацювання певної кількості нескладних п'єс з їх наступним публічним виконанням.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	3-й	-й
Кількість кредитів ECTS	9	
Кількість годин	270	
Практичні заняття	44 год.	год.

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Музична грамота та гра на музичному інструменті

Лабораторні (індивідуальні) заняття	46 год.	год.
Самостійна робота	180 год.	год.
Консультації	Щосуботи 14-30 онлайн зум ідентифікатор конференції: 447 103 1705 Код доступу: 695569	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6615	

2. 2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
<p>ЗК01 Здатність до професійного самовдосконалення, оволодіння новими знаннями і методами творчої діяльності на засадах самоосвіти та застосування сучасних інформаційних технологій у вирішенні фахових завдань</p> <p>ЗК12 Здатність диференціювати прекрасне (потворне), піднесене (нище) у творах мистецтва і в навколишній дійсності.</p> <p>СК10. Здатність грати на фортепіано, або іншому музичному інструменті.</p> <p>СК11. Здатність відтворювати знання про музичну культуру, теорію музики.</p> <p>РНЗн 1. Знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння дисциплін циклу професійної підготовки.</p> <p>РНУ 1. Уміння аналізувати та оцінювати досягнення культури та мистецтва в процесі вирішення творчих завдань та</p>	<p>Практичні методи теоретичного опанування музичним твором, метод аналізу структури музичного твору, метод обговорення і опитування.</p> <p>Практичний метод визначення на слух основних елементів музичного твору.</p> <p>Практичний метод визначення стильової належності музичного твору.</p> <p>Практичний метод визначення рис особистісного стилю автора.</p>	<p>Поточний контроль, підсумковий контроль.</p>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Музична грамота та гра на музичному інструменті

проблем в умовах театральної діяльності.. РНЗЗ 1. Застосування знань в професійній діяльності акторів, що працюють у театрах різного типу (музично-драматичний, театр ляльок, театр юного глядача тощо)..		
---	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Засоби музичної виразності.

Тема1. Нотний стан, скрипковий ключ, запис нот.

Нотний запис та гра по нотах. Розмір музичного твору. Довжини звука, їх особливості. Конструкція інструмента. Посадка за інструментом фортепіано.

Тема2. Поняття інтервали, їх склад та побудова від звуків. Знаки альтерації.

Поняття «звук», «звукоряд». Запис висоти звука. Знаки альтерації. Поняття «інтервал». Види та склад інтервалів. Обернення інтервалів. Історія розвитку клавішних інструментів.

Тема 3. Поняття тривалості нот. Прості та складні розміри.

Поняття тривалості нот, їх запис, структурність та відповідність одна одній. Метр, розмір - метро-ритмічна складова музичного твору. Сильна та слабка доля такту, як відрізка музичної мови. Співвідношення розміре музичного твору, метру та ритмічного малюнку.

Змістовний модуль 2. Засоби музичної виразності.

Тема 4. Поняття акорд, їх склад та побудова від звуків.

Тризвук, акорд як поняття. Складові акордів. Поняття «обернення акордів», співвідношення їх між собою. Побудова акордів від звуку. Піаністичні прийоми гри на музичному інструменті фортепіано, постановка рук; гами, арпеджіо, акорди - техніка відпрацювання навичок гри на інструменті.

Тема 5. Поняття звукоряд, лад, тональність. Ступені в тональності стійкі та нестійкі

Мажор і мінор. Види мінору та їх складова частина. Будова мажорних та мінорних ладів. Поняття «тональні», «стійкі» та «не стійкі ступені» ладу. Тризвуки головних ступенів. Поняття «паралельні» та «однойменні» тональності.

Змістовний модуль 3. Елементи структури музичної мови.

Тема 6. Динамічні відтінки в музиці. Їх назва.

Знаки та позначення динамічних відтінків, їх назви латинською мовою. Взаємовідношення динамічних відтінків та темпових позначень. Запис нот та назв тональностей латинською мовою.

Тема 7. Темпи, їх назва.

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни

Музична грамота та гра на музичному інструменті

Позначення темпу та характеру музичного твору. Назви швидких та повільних темпів латинською мовою. Співвідношення темпу та характеру музичного твору.

Змістовний модуль 4. Елементи структури музичної мови.

Тема 8. Поняття форми музичного мислення, види форм.

Види мелодичного рисунка (повторність звука, секвенція, поступеневий висхідний і низхідний, хвилеподібний рух, стрибки). Мелодична вершина. Кульмінація.

Тема 9. Музична форма.

Музична форма. Період. Двочастинна, тричастинна форма. Форма рондо. Музичний синтаксис. Цезура. Головні ознаки цезури (пауза, зупинка, повторність мелодичних і ритмічних фігур). Мотив. Фраза. Речення. Період. Різновиди періодів (квадратний, неквадратний, період повторної будови, період єдиної будови, період з розширенням і доповненням, період із трьох речень; однотональний та модулюючий). Каденція. види каденції: плагальна, автентична, повна. Каденція серединна і заключна.

Змістовний модуль 5. Практичне застосування засобів музичної виразності.

Тема 10. Алгоритм розучування музичного твору.

Визначення алгоритму розучування музичного твору: визначення тональності твору та його ладу, розмір, аналіз ритмічного малюнку, його особливості, темпові позначення та динамічні відтінки, розподіл на певні частини (музична форма), особливості гармонії та фактури.

Тема 11. Методика розбору вокального твору.

Розбір вокального твору: визначення тональності та ладу твору, розмір та ритмічний малюнок, його особливості, темпові позначення та характер твору, динамічні відтінки, сольфеджування мелодії, інтонування складних інтервалів з поєднанням ритму, вокалізація тексту твору, особливості орфоепії та дикційні складності, аналіз форми.

Змістовний модуль 6. Практичне застосування засобів музичної виразності.

Тема 12. Техніка гри на фортепіано, вправи для формування навичок гри.

Важливість технічних вправ для розвитку гри на фортепіано. Етюди, як різновид технічних вправ розвитку виконавської діяльності майбутнього актора. Методика створення акомпанементу самостійного виконання.

Тема 13. Види акомпанементу, різновиди фактури.

Поняття про фактуру. Види фактури: монодія; багатоголосся, гомофонно-гармонічна, акордова фактура. Імітаційна, контрастна, підголоскова поліфонія. Фактурні прийоми: фігурація (гармонічна, ритмічна, мелодична). Приховане багатоголосся; дублювання, педальні тони. Виразна роль фактури у творах різних жанрів.

Змістовний модуль 7. Елементи структури музичної мови.

Тема 14. Поняття гармонія.

Значення гармонії в музичному твору. Закони створення певних акордів акомпанементу, ладове тяготіння, мажоро-мінорна система утворення акордів в музичному творі (куплетно-варіаційна форма, жанровість вокального твору).

Тема 15. Функції акордів головних ступенів ладу.

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни

Музична грамота та гра на музичному інструменті

Побудова акордів на ступенях певного ладу. Взаємовідношення акордів до групи головних ступенів ладу (1,4,5 ступені). Значення тризвуків тоніки, субдомінанти та домінанти при створенні гармонії та акомпанементу в музичному творі.

Змістовний модуль 8. Елементи структури музичної мови.

Тема 16. Поняття септакорд, види септакордів, їх побудова.

Поняття септакорд. Різновиди септакордів, їх складова частина. Домінантовий септакорд в тональності. Обернення септакордів. Побудова домінантового септакорду та його обернення в тональності.

Тема 17. Кварто-квінтове коло дієзних та бемольних тональностей.

Розбіжності у побудові інтервалів від звуку та в тональностях. Кварто-квінтове коло дієзних та бемольних тональностей, як система появи знаків альтерації в тональностях, принцип та механізм збільшення знаків в кожній тональності.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин	Згідно з розкладом
		о/д.ф.	
1	2	3	5
Практичне заняття 1	Змістовний модуль 1. Засоби музичної виразності. Тема 1. Поняття скрипковий ключ. Нотний стан. Запис нот. Тема2. Поняття інтервали, їх склад та побудова від звуків. Знаки альтерації.	5	щотижня
Лабораторне заняття 1	Тема 3. Поняття тривалості нот. Прості та складні розміри. Поняття «Інтервал». Види та склад інтервалів. Обернення інтервалів. Побудова усіх видів інтервалів від звуку вгору і вниз. Побудова усіх видів інтервалів від звуку вгору і вниз. Діатонічні інтервали на ступенях натурального мажору і мінору. Розв'язання нестійких інтервалів у ладу та від звуку (в.2 на I, IV, VI ст.; м.7 на V, VII, II ст.).	4	щотижня
Самостійна робота	1. Дати визначення термінам: інтервал, консонанс, дисонанс, обернення інтервалів, складені інтервали тощо 2. Записати обернення даних інтервалів. Підписати, розв'язати у вказаних тональностях.	23	щотижня
Практичне заняття 2	Змістовний модуль 2. Засоби музичної виразності. Тема 4. Поняття акорд, їх склад та побудова від звуків.	6	щотижня

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Музична грамота та гра на музичному інструменті

	Поняття Акорд, тризвук. Складові акордів. Поняття «обернення акордів». Співвідношення їх між собою. Систематизація акордів за структурою та за функціональністю.		
Лабораторне заняття 2	Тема 5. Поняття звукоряд, лад, тональність. Ступені в тональності стійкі та нестійкі Побудова тризвуків від окремих звуків вгору та вниз. Побудова акордів від окремих звуків. 1.Визначити мажорні і мінорні тональності за даними ключовими знаками, тетрахордами, інтервалами, акордами. 2.Записати літерним позначенням тональності творів з фаху.	6	щотижня
Самостійна робота	1.Дати визначення таким термінам: акорд, тризвук, види тризвуків. Які назви мають звуки тризвуків? 2. Що таке обернення тризвуку? Від чого походить назва і цифрові позначення тризвуків та їх обернень? 3.Заграти від заданих звуків різні види мажору і мінору (наприклад, від фа-дісз вгору мелодичний мінор, від мі-бемоль униз гармонічний мажор, від сі вгору гармонічний мінор тощо).	22	щотижня
Практичне заняття 3	Змістовний модуль 3. Елементи структури музичної мови. Тема 6. Динамічні відтінки в музиці. Їх назва. Поняття динаміка в музиці. Види та їх запис.	5	щотижня
Лабораторне заняття 3	Тема 7. Темпи, їх назва. Поняття темп в музиці, відображення характеру твору	4	щотижня
Самостійна робота	1.Визначити темп, динамічні відтінки, тональність і вид ладу в музичних творах, які вивчаєте. 2. Назвати темпи швидкі, прискорення. 3. Відмінності характеру музики та темпових позначень.	23	щотижня
Практичне заняття 4	Змістовний модуль 4. Елементи структури музичної мови. Тема 8. Поняття форми музичного мислення, види форм. Види мелодичного рисунка (повторність звука, секвенція, поступеневий висхідний і низхідний, хвилеподібний рух, стрибки). Мелодична вершина. Кульмінація. Прості двочастинні та тричастинні форми. Складні тричастинні форми. Форма рондо. Варіації. Сонатна форма (старовинна, класична, романтична).	6	щотижня

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Музична грамота та гра на музичному інструменті

Лабораторне заняття 4	Тема 9. Музична форма. Поняття про фактуру. Види фактури: монодія; багатоголосся, гомофонно-гармонічна, акордова фактура. Імітаційна, контрастна, підголоскова поліфонія. Фактурні прийоми: фігурація (гармонічна, ритмічна, мелодична). Приховане багатоголосся; дублювання, педальні тони. Виразна роль фактури у творах різних жанрів.	6	щотижня
Самостійна робота	1. Проаналізувати мелодію запропонованого фрагмента музичного твору. 2. Зазначити мелодичну вершину в першому періоді фортепіанної п'єси, що вивчається 3. Визначте різницю між простою двочастинною репризною і простою тричастинною формами? 4. Визначити форму музичних фрагментів творів, що граєте і проаналізувати їх.	22	щотижня
Практичне заняття 5	Змістовний модуль 5. Практичне застосування засобів музичної виразності. Тема 10. Алгоритм розучування музичного твору. Послідовність розучування музичного твору - знаки альтерації, розмір, ритмічний малюнок, тривалості, характер мелодії та акомпанементу	5	щотижня
Лабораторне заняття 5	Тема 11. Методика розбору вокального твору. Тональність, розмір, ритмічний малюнок, тривалості, особливості тексту, орфоєпія, вокалізація.	6	щотижня
Самостійна робота	1. Розібрати на фортепіано музичний твір - мелодію та акомпанемент. 2. Розібрати вокальний твір - визначити тональність, простукати ритмічний малюнок, інтонація мелодії.	23	щотижня
Практичне заняття 6	Змістовний модуль 6. Практичне застосування засобів музичної виразності. Тема 12. Техніка гри на фортепіано, вправи для формування навичок гри. Альтерація нестійких ступенів ладу. Альтерація ладова і альтерація модуляційна. Хроматизм. Внутрішньоладовий хроматизм. Хроматичні прохідні та допоміжні звуки. Правопис хроматичної гами (мажорної та мінорної).	6	щотижня
Лабораторне заняття 6	Тема 13. Види акомпанементу, різновиди фактури. Охарактеризувати кульмінацію музичного твору, що вивчається. Навести приклади гомофонно-гармонічної фактури. Охарактеризувати контрастну поліфонію. Визначити вид поліфонії у запропонованому творі.	8	щотижня

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Музична грамота та гра на музичному інструменті

Самостійна робота	1. Записати мажорну хроматичну гаму вгору і вниз у скрипковому ключі від мі бемоль. 2. Записати мінорну хроматичну гаму вгору і вниз у басовому ключі від сі. Назвати знаки спрощення нотного письма. Навести приклади. 3. Для чого використовують октавний пунктир? 4. Відтворити на фортепіано від різних звуків тремоло, глісандо, арпеджіо. 5. Визначити в музичних творах види мелізмів. 6. Проаналізувати нотний текст фортепіанної п'єси.	22	щотижня
Практичне заняття 7	Змістовний модуль 7. Елементи структури музичної мови. Тема 14. Поняття гармонія. Поняття «лад». Мажор і мінор. Види мінору та їх складова частина. Будова мажорних та мінорних ладів.	5	щотижня
Лабораторне заняття 7	Тема 15. Функції акордів головних ступенів ладу. Поняття «тональності», «стійкі» та «не стійкі» ступені. Тризвуки головних ступенів. Поняття «паралельні» та однойменні тональності.	6	щотижня
Самостійна робота	1. Дати визначення термінам: лад, тональність, квінтове коло тональностей, три види мажору та мінору, паралельні та однойменні тональності, енгармонізм тональностей, змінний лад тощо. 2. Визначити за нотним текстом тональності, яким належить даний звук в якості стійкого ступеня.	23	щотижня
Практичне заняття 8	Змістовний модуль 8. Елементи структури музичної мови. Тема 16. Поняття септакорд, види септакордів, їх побудова. Види септакордів та їх склад. Домінантовий септакорд, його склад та значення в ладовій структурі музичного твору.	6	щотижня
Лабораторне заняття 8	Тема 17. Кварто-квінтове коло дієзних та бемольних тональностей. Принцип побудову кварто-квінтового кола тональностей - принцип появи дієзів та бемолів в тональностях.	6	щотижня
Самостійна робота	1. Дати визначення таким термінам: септакорд, перерваний зворот. Назвати види септакордів. 2. Пояснити походження спеціальних умовних позначень септакордів та їхніх обернень. 3. Визначити септакорд за інтервальним складом. 4. Назвати тональності з 4-ма дієзами та бемолями.	22	щотижня

Види і зміст поточних контрольних заходів *

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни

Музична грамота та гра на музичному інструменті

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	**Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
ЗМ 1.	1.Теоретичне завдання опитування 2.Практичне завдання:	Питання для підготовки: 1.Дати визначення термінам: інтервал, консонанс, дисонанс, обернення інтервалів, складені інтервали тощо 2. Записати обернення даних інтервалів. Підписати, розв'язати у вказаних тональностях. 3. Записати тритони в тональностях C-dur,- E-dur, H-dur і розв'язати їх. 4. Записати від звука F тритони вгору або вниз і розв'язати в мажорі і мінорі у скрипковому і басовому ключах всі можливі варіанти	Опитування передбачає надання відповідей на 4 запитання. Кожна правильна відповідь оцінюється у 2 бал	8
ЗМ 2.	1.Теоретичне завдання опитування 2. Практичне завдання	1. Дати визначення таким термінам: акорд, тризвук, види тризвуків. Які назви мають звуки тризвуків? 2. Що таке обернення тризвуку? Від чого походить назва і цифрові позначення тризвуків та їх обернень? 3. Дати визначення таким термінам: інтервали прості та складні, тривалості нот та їх співвідношення між собою.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: 7 бали отримує студент, який вільно володіє усім навчальним матеріалом, 5 балів отримує студент, який володіє у відповідях припускається незначних помилок 3 бали отримує студент, який фрагментарно володіє матеріалом	7
ЗМ 3.	1.Теоретичне завдання опитування	Питання для підготовки: 1.Визначити темп, динамічні відтінки, тональність і вид ладу в музичних творах, які вивчає.	Опитування передбачає відповідей на 3 запитання. Кожна правильна	6

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни

Музична грамота та гра на музичному інструменті

	2. Практичне завдання	2. Назвати темпи швидкі, прискорення. Проаналізувати заданий музичний твір. 3. Відмінності характеру музики та темпових позначень.	відповідь оцінюється у 2 бали	
ЗМ 4.	1.Теоретичн е завдання опитування 2. Практичне завдання	1.Проаналізувати мелодію запропонованого фрагмента музичного твору. 2. Зазначити мелодичну вершину в першому періоді фортепіанної п'єси, що вивчається 3. Охарактеризувати кульмінацію музичного твору, що вивчається. 3.Визначте різницю між простою двочастинною репризною і простою тричастинною формами? 4. Визначити форму музичних фрагментів творів, що грає і проаналізувати їх.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: Вірність визначення музичного терміну, повний аналіз форми муз.твору (8 б.); Визначення форми твору з помилками (4 б.);	8
ЗМ 5.	1.Теоретичн е завдання - опитування 2.Практичне завдання	Вимоги до виконання : 1. Розібрати на фортепіано музичний твір - мелодію та акомпанемент. 2. Розібрати вокальний твір - визначити тональність, простукати ритмічний малюнок, інтонація мелодії.	Опитування передбачає надання відповідей на 2 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 4 бали	8
ЗМ 6.	1.Теоретичн е завдання опитування 2.Практичне завдання	1.Охарактеризувати кульмінацію музичного твору, що вивчається. 2.Навести приклади гомофонно-гармонічної фактури. 3.Охарактеризувати фактуру акмпанементу музичного твору 4.Визначити вид поліфонії у запропонованому творі.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: Вірність визначення музичного твору (8 б.); Визначення понять твору з помилками твору (4 б.);	8
ЗМ 7.	1.Теоретичн е завдання - опитування	1.Дати визначення термінам: лад, тональність, три види мінору, паралельні та однойменні тональності, енгармонізм тональностей, змінний лад тощо.	Опитування передбачає надання відповідей на 2 запитання. Кожна	7

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни

Музична грамота та гра на музичному інструменті

	2.Практичне завдання	2. Визначити за нотним текстом тональності, яким належить даний звук в якості стійкого ступеня.	правильна відповідь оцінюється у 3,5 бали	
ЗМ 8.	1.Теоретичне завдання опитування 2.Практичне завдання	1.Дати визначення таким термінам: септакорд, перерваний зворот. Назвати види септакордів. 2. Пояснити походження спеціальних умовних позначень септакордів та їхніх обернень. 3. Визначити септакорд за інтервальним складом. 4. Назвати тональності з 4-ма дієзами та бемолями. Пояснити систему появи дієзів в тональностях.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: Вірність визначення музичного терміну та виконання практичного завдання (8 б.); Виконання практичного завдання з помилками (4 б.);	8
Усього балів за ЗМ				60

Підсумковий контроль

форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
залік	Теоретичне завдання - усна відповідь на три питання з проблеми курсу	1.Нотний стан, скрипковий ключ, запис нот. 2.Поняття інтервали, їх склад та побудова від звуків. Знаки альтерації. 3.Поняття тривалості нот. Прості та складні розміри. 4.Поняття акорд, їх склад та побудова від звуків. 5.Поняття звукоряд, лад, тональність. Ступені в тональності стійкі та нестійкі 6.Динамічні відтінки в музиці. Їх назва. 7.Темпи, їх назва. 8.Поняття форми музичного мислення, види форм. 9.Музична форма.	Знання теоретичного матеріалу в повному обсязі - 20б; Знання теоретичного матеріалу із незначними похибками - 15б; Відповідь дана на два з трьох обраних питань - 10б; Відповідь дана на одне з трьох обраних питань - 5 б;	20

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Музична грамота та гра на музичному інструменті

		<p>10. Алгоритм розучування музичного твору.</p> <p>11. Методика розбору вокального твору.</p> <p>12. Техніка гри на фортепіано, вправи для формування навичок гри.</p> <p>13. Види акомпанементу, різновиди фактури.</p> <p>14. Поняття гармонія.</p> <p>15. Функції акордів головних ступенів ладу.</p> <p>16. Поняття сепакорд, види сепакордів, їх побудова..</p> <p>17. Кварто-квінтове коло дієзних та бемольних тональностей.</p>	Студент не знає теоретичного матеріалу курсу - 0б.	
	Практичне завдання	<p>Оформлення:</p> <p>Побудова на нотному стані нотного зошита та інтонування голосом інтервалів, ладів, акордів;</p> <p>Інтонування заданого музичного прикладу із застосуванням засобів музичної виразності</p>	<p>Практичне завдання виконано в повному обсязі - 20б;</p> <p>Практичне завдання виконано із незначними помилками - 15б;</p> <p>Практичне завдання виконано частково - 10б;</p> <p>Практичне завдання виконано частково та із значними помилками - 5б;</p> <p>Практичне завдання не виконано - 0б.</p>	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Музична грамота та гра на музичному інструменті

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Виноградов Г. Елементарна теорія музики і сольфеджіо: навчальний посібник. Ч. 1-2. Київ: Музична Україна, 1969. 198с.
2. Калашник М. Уроки елементарної теорії музики: Навчальний посібник. Харків: Фактор, 2004. 168с.
3. Локарева Ю.В., Свещинська Н.В. Навчально-методичний посібник «Теорія музики: питання методики. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. 240с.
4. Побережна Г.І., Щериця Т.В. Загальна теорія музики: Підручник. Київ: Вища школа, 2004. 228с.
5. Шип С. Музична форма від звуку до стилю: Навчальний посібник. Київ: Музична Україна, 1998. 170с.
6. Юцевич Ю. Є. Музика: словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2003. 352 с.

Додаткова :

1. Андрєєва О. Основи музичної грамоти. Київ: Музична Україна, 1993. 136 с. : ноти.
2. Ганзіна Т. Правила з елементарної теорії музики: посібник для учнів музичних шкіл та шкіл мистецтв. Київ: “Мелосвіт”, 2002. 76 с.
3. Павлюченко С. Елементарна теорія музики: посібник для музичних. шкіл та учнів. Київ: Музична Україна, 1980. 158с.
4. Побережна Г. І. Загальна теорія музики: підручник. Київ: Вища школа, 2004. 303 с. : іл.
5. Поляковська С. П. Використання довідникових матеріалів з музичної грамоти: для абітурієнтів вищ. навч. закладів культ. і мистецтв І-ІІ рівнів акред.. Вінниця: Нова Книга, 2012. 40 с.
6. Поплавська Ю. О. Методика навчання музичної грамоти в початковій школі: навчально-методичний посібник. 3-тє змінєне та допов. Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. 128 с.
7. Смаглій Г. А. Основи теорії музики: підручник для навчальних закладів освіти, культури і мистецтв. Харків: Фактор, 2001. 384 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека «Культура України». Музична грамота Режим доступу: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=1235> (дата звернення 18.09.2024р.)
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи URL: http://web-files.znu.edu.ua/bank/2011/01/05/1315_1296475811_sam_robota.pdf (дата звернення 18.09.2024р.)
3. Кисільов Г. Л. Музична грамота. <https://www.livelib.ru/book/1001580546-muzykalnaya-gramota-posobie-dlya-muzykalnyh-tehnikumov-i-muzrabfakov-sbornik-lev-kulakovskij> (дата звернення 18.09.2024р.)
4. Смаглій Г. А. Основи теорії музики: підручник для навчальних закладів освіти. <https://musicinukrainian.wordpress.com/wp-content/uploads/2020/11/d09ed181d0bdd0bed0b2d0b8-d182d0b5d0bed180d196d197-d0bcd183d0b7d0b8d0bad0b8.-d0a1d0bcd0b0d0b3d0bbd196d0b9-d093.d090..pdf> (дата звернення 18.09.2024р.)
5. Словник-довідник музичних термінів за книгами Ю.С. Юцевича URL: [http://term.in.ua/indeks.html?term=%D0%9C%D0%A3%D0%B8%D1%81%D0%AF%D0%BA%D1%83%D0%B1%D1%8F%D0%BA%20%D0%A1%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D1%84%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%B8%D0%BE%201-4%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%81.pdf](http://term.in.ua/indeks.html?term=%D0%9C%D0%A3%20%D0%B8%D1%81%D0%AF%D0%BA%D1%83%D0%B1%D1%8F%D0%BA%20%D0%A1%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D1%84%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%B8%D0%BE%201-4%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%81.pdf) (дата звернення 18.09.2024р.)
7. Музична форма від звуку до стилю. <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/4354> (дата звернення 18.09.2024р.)
8. Теорія музики. <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/7055> (дата звернення 18.09.2024р.)
9. Як гармонізувати: посібник для початківців. <https://emastered.com/uk/blog/how-to-harmonize> (дата звернення 18.09.2024р.)
10. Сольфеджіо для початківців. <https://www.superprof.com.ua/blog/solfedzhio-z-nulia/> (дата звернення 18.09.2024р.)

Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. За необхідності заняття можуть проводитися у очно-дистанційній формі, коли частина слухачів, що не можуть в цей день бути присутніми в аудиторії, приєднуються через zoom і беруть активну участь у заняттях. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані у формі співбесіди під час планової консультації викладача впродовж двох тижнів після пропуску. Відпрацювання занять може здійснюватися й шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до сесії не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Одне з основних завдань навчального процесу – формування нульової толерантності до академічної недоброчесності. Відповідно до чинних правових норм, порушенням норм академічної доброчесності зокрема вважається: плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства; фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

*З метою формування відповідального ставлення до наукової діяльності та оприлюднення її результатів усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck, результати перевірки аналізуються викладачем під час оцінювання роботи. Роботи, в яких виявлено ознаки плагіату або інших форм академічної недоброчесності, до розгляду не приймаються і **відхиляються без права перескладання**. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див.*

Запорізький національний університет

Силабус навчальної дисципліни

Музична грамота та гра на музичному інструменті

на

платформі

СЕЗН

Moodle

ЗНУ:

<https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Виконавці індивідуальних завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються в ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>; наукометрична база Scopus: <https://www.scopus.com>; наукометрична база Web of Science: <https://apps.webofknowledge.com>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Комунікація

Планове спілкування викладача зі студентами відбувається згідно розкладу під час аудиторних занять та щотижневих консультацій викладача. За необхідністю воно може відбуватися на платформі zoom. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є платформа Moodle. Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для індивідуальних питань використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на платформі Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим або ваше питання потребує термінового розгляду, надішліть електронного листа на пошту або у зазначені меседжери викладача. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище, ім'я та курс.

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Музична грамота та гра на музичному інструменті

